

Злодій

Авто їхало хутко по гладкому асфальті. Всередині сидів Кенде із своєю молодою жінкою. Вони верталися з вечірньої забави.

Пані Едита — невеличка чорнівка, мала гарне личко, зрештою без виразу. Кенде був утомлений, невдоволений. Він мусів для приемності своєї жінки провести вечір у товаристві саміх багатих. Чоловіки сяли новенькими фраками, жінки чепурними сукнями і дорогими прикрасами. Тільки Павло Кенде мав на собі звичайний жакет і його жінка єдиний золотий ланцюшок на ший.

Едита не мала на забаві доброго гумору і злоза її очей видко було огнихи докору.

Нараз серед забав ввійшов на салю мужчина в рогових окулярах і гарно обшитих лякерах. Усі знали, що він їздить увесь час між Будапештом і Віднем і зарабляє величезні гроші. Той кавалер почав залицятись до Едити з нахабною сміливістю. Молода жінка слухала його спочатку неохоче, але згодом ставала щораз уважливіша до нього і почала наувіть дивитись на нього з подивом. Її чоловік запримітив це. Вертаючись домів насунув він в автівітертий комір свого зимового пальта.

— Морозить мене — сказав.

— Чому-ж ти не маєш футгра? Тоді не було би тобі холодно — відповіла різко Едита.

Траплялось уже нераз, що вона обурювалась на вбогість свого чоловіка. Але форма, в якій вона це тепер сказала була нова і вразила Павла, як різка. Це вже було щось більше як звичайне нарікання на долю.

— Ах, ті жінки — подумав Кенде — вже Бальзак сказав про них...

Він пригадував собі довго, що таке Бальзак сказав про жінки, але не міг собі пригадати.

Коли подружка пара вернулась до хати, двері від передпокою стояли трохи відчинені і крізь щілину падав слабий промінь світла. Чути теж було в ідалльні легкий шелест, так, якби хтось повертає ключем.

— Вломник!

Чоловік крикнув перший це слово. Жінка була рішуча:

— Я збіжу до сторожа. А ти за той час притримай драбуту. Не б'йся, навіть якби він мав при собі револьвер. Усі вломники це боязгузи.

І Едита збігла по сходах.

Вломник не був боязгузом, Кенде теж ні. Але свідомість, що його тут граблять з усього, на що він довгими роками так важко

працював, придала йому незвичайної сили.

Павло Кенде кинувся як лев на злодія, коли побачив його над усіма своїми дорогоцінностями. Скочив на нього ззаду, вхопив одною рукою за шию і другу встремив до його кишени. Витягнув звідти злодієві револьвер і все те, що там було: дрібні трикласи із столика Едити, банкову книжечку, срібні ложечки і ще якісь дрібниці, які поквално вложив до власної кишени. Коли сторож увійшов із поліцаем, він усе ще тримав злодія. Злодієві звязали руки і відвели.

— Чи не казала я, що всі вломники боязгузи — сказала Едита, коли була вже сама з чоловіком.

— Т-т-ак — відповів Павло, ввесь тримтючи. Щойно тепер почав він хвилюватись.

Едита вийшла до другої кімнати переодягтись. Вона залишила напів відчинені двері і голосно кликала:

— А чи є там усе?

— Так; ложечки, банкова книжечка, твої дорогоцінності...

Едита голосно засміялась:

— Мої дорогоцінності! Не варт було навіть за них битись. Якби той бідак мусів був поживитись тільки ними, но!...

Кенде нишпорив їще у своїй кишени. Нараз намащав він якийсь холодний, подовгастий предмет. Переляканий витягнув його наверх. Був це солідний нашийник

з плятини і брилянтів, незвичайно майстерної роботи. Кенде занімів. Цей нашийник не міг злодії узяти від нього, тільки мусів його принести із собою!

Не було часу до надуми. Кенде сковав скоро нашийник до кишени.

Увійшла Едита в домашній сукні.

— Чи все нашлося?

— Бачиш — відповів їй Кенде і розложив на столі в однім ряді: банкову книжечку, ложечки, вилки та її цяцьки.

Жінка кинула на це все око і знизала плечима:

— Саме сміття... Коли подумаю, як я виглядала нині вечір

Павла вразило це дуже. Це „сміття“ купував він своїй жінці одне за одним із своєї бідної пенсії урядовця. Він відповів придушенім голосом:

— Лишилось ще щось... що нам не належить...

— Що таке?

Павза.

— Ре... вольвер...

— Мусиши його віддати завтра на поліції.

*
Кенде відніс на другий день на поліцію револьвер. Там списали з ним протокол про влом. Зізнавав він коротко. Він найшов усе на своєму місці і... не має ніякої шкоди. Ніхто інший не зголосувався на поліцію. Імовірно влом-

ник зайшов на мешкання Кенде на початок. Так думали на поліції і Кенде не перечив. Попроцівався і пішов. У брамі дирекції поліції ноги під ним хиталися так, немов би не міг звідти вийти. Але він був сильніший, ніж його ноги.

— Маю ще завтра час — подумав і вийшов... — Або на другий тиждень — думав по дорозі.

*

Павло кілька днів хвілювався. З поліції не приходив ніхто. Але одного дня таки не витримав. Узвів нашийник із собою рішивши що занесе його на поліцію. Перед домом здібав листоноша, що передав йому два листи з рекламою та одну листівку. Листівка була до його жінки з літніца від одного молодця. Її зміст був просту нахабний: Формальні освідчини. Кенде знову пригадав собі, що Бальзак сказав раз про жінки... Але знову не міг він собі пригадати, що це таке було. Він ламав собі ще довго голову. Та не над цитатою з Бальзака...

Вполудні передав він Едиті дорогоцінний нашийник, загорнувши його гарним папером.

— Я зробив один більший інтерес і хотів...

Едита не дала чоловікові докінчити речення і обхолила його за шию:

— Ти мій коханий! Яке це чудове! Я так тебе люблю!